

Aanpassen groepstherapie aan de communicatie- & informatieverwerkings- stijl van jongeren met ASS

Deeltijdbehandeling ASS Ithaka Goes

Deeltijdbehandeling Ithaka

- Twee dagdelen
- Groepsbehandeling: 6 jongeren
- Multidisciplinair/behandelonderdelen:
 - werkdoelen
 - coping
 - psycho-educatie
 - sociale vaardigheidstraining
 - creatieve therapie
 - psychomotorische therapie

Deeltijdbehandeling Ithaka

- Buitenwereld binnen halen via dagopening en dagafsluiting
- Betrekken van ouders via belcontacten en oudergesprekken
- Functioneren op school in kaart brengen en schoolomgeving af stemmen.
- Gemiddelde behandelduur 9 maanden
- Planmatig handelen via IHP

Autivriendelijk maken van de deeltijdbehandeling

Problemen met werkdoelen

1. ondersteuning nodig om een hulpvraag te stellen door:

- Problemen op communicatief vlak.
- Problemen met abstract begrip
- Problemen met TOOM.

begeleiding aanpassen aan denk- en leerstijl van jongeren met ASS!

Autivriendlijk maken van de deeltijdbehandeling

begeleiding aanpassen aan denk- en leerstijl van jongeren met ASS!

Invoeren individuele gesprekken:

- concrete en gesloten vragen
- vragenlijstjes.
- De gesprekken worden gevisualiseerd

WAT IK MOEILIJK VIND OP SCHOOL

huiswerk en lessen

- Ik ben heel lang bezig met huiswerk maken
- Ik maak wel eens het verkeerde huiswerk
- Ik vergeet mijn huiswerk wel eens mee naar huis te nemen
- Ik laat vergeet mijn huiswerk soms thuis
- Ik stel huiswerk vaak uit
- Andere problemen:.....
.....
.....

Groepswerk

- Ik weet niet goed wat ik moet doen.
- Het is mij niet duidelijk wat de anderen doen
- Ik doe het liefste alles in mijn eentje
- Ik vind dat de anderen het niet goed genoeg doen
- Ik ben onzeker of wat ik doe wel goed genoeg is voor de anderen
- Andere problemen:.....
.....
.....

klasinstructie

- Ik begrijp vaak de opdrachten niet de leerkrachten geven aan de klas
- Als we iets moeten doen kijk ik eerst wat mijn buur doet en doet dit na
- Ik vind vaak het juiste boek/materiaal niet
- Andere problemen:.....
.....
.....

Autivriendelijk maken van de deeltijdbehandeling

Problemen met werkdoelen en coping

1. ondersteuning nodig om hulpvraag te stellen

2. Dingen niet bespreekbaar durven maken in de groep omdat:

- niet anders willen zijn dan anderen → ontwikkelingstaak = aansluiting peergroep
- lang problemen verborgen uit angst voor afwijzing

Autivriendelijk maken van de deeltijdbehandeling

Voldoende veiligheid nodig in de groep

Probleem: sommige jongeren veel tijd nodig om te wennen + open groep

Ervaring: ondersteuning en de herkenning bij elkaar krachtigste component in de behandeling → verbondenheid i.p.v. vervreemding

Autivriendlijk maken van de deeltijdbehandeling

Problemen het onderdeel coping

- Coping = de manier waarop iemand met problemen en stress omgaat
- Jongeren met ASS gebruiken vaak minder effectieve copingstijlen:
 - blokkeren
 - exploderen
 - piekeren & doemdenken

Autivriendelijk maken van de deeltijdbehandeling

Stressbalans gemakkelijk uit evenwicht door:

1. Omgevingsprikkels
2. Veranderingen en overgangen
3. Tijdsdruk
4. Een te druk programma
5. Invullen van vrije tijd
6. Sociale contacten en sociale eisen
7. Sociaal inzicht
8. Begrijpen wat anderen bedoelen
9. Uitdrukken wat je zelf bedoelt
10. Gevoel er niet bij te horen
11. Besef van anders te zijn
12. Perfectionisme
13. Zwart-wit denken

Autivriendelijk maken van de deeltijdbehandeling

- Rigide vasthangen aan eigen oplossing
- Groepsgenoten leken dit te versterken.
- Moeilijk 45 minuten aandacht bij het groepsgesprek houden.
- niet voor elke jongere haalbaar om zich in te leven in de situatie van een ander en er een leermoment voor zichzelf van te maken.

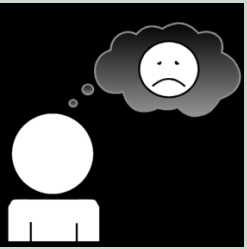
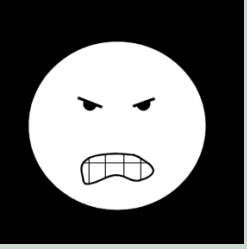

Zoeken naar **duidelijke, vaste structuur, kapstok waar je door herhaling zaken aan ophangt.**

Utrechtse Copinglijst van Schreur P.J.G. & Van De Willige.

Pictogram	Copingstijl
 A black square containing a white pictogram of two stylized human figures. The figure on the left has a speech bubble above its head, and the figure on the right is facing it, representing a conversation.	<p>Actief aanpakken: Het probleem wordt besproken en opgelost.</p>
 A black square containing a white pictogram of two stylized human figures. One figure is white and the other is grey, and they are shown in a hugging or supportive embrace.	<p>Sociale steun zoeken: troost en/of begrip zoeken bij anderen, samen met een ander het probleem oplossen.</p>
 A black square containing a white pictogram of a stylized human figure in a running or walking pose, representing avoidance.	<p>Vermijden: het probleem wordt ontkend en vermeden.</p>
 A black square containing a white pictogram of a stylized human figure with a smiling face in the foreground. In the background, two other figures are shown, one of whom appears to be running away from the viewer, representing a distraction or avoidance.	<p>Ontwijkende reactie: op andere dingen richten dan het probleem.</p>

	<p>Passief reactiepatroon: piekeren, zichzelf de schuld geven, twijfel aan zichzelf.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Doemdenken (het komt nooit (meer) goed)- Blokkeren- Piekeren
	<p>Expressie van emoties: het probleem leidt tot frustratie, spanning en agressie.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Slaan- Huilen- Boosheid
	<p>Geruststellende en troostende gedachten: bedenken dat het probleem vanzelf wel goed komt of dat anderen het nog veel zwaarder hebben.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Relativeren (het valt wel mee)- Proberen rustig te blijven- Het positief proberen zien

- Koptelefoon

- Afspraken maken: wie ^{quelt} waar
- rouwshot van foto's
- opstere. tafel op kamer

ACTIEF
AANPAKKEN

SOCIALE STEUNT

tegen hem
zeggen

hart lichten
bij oma

tegen
moeder
zeggen

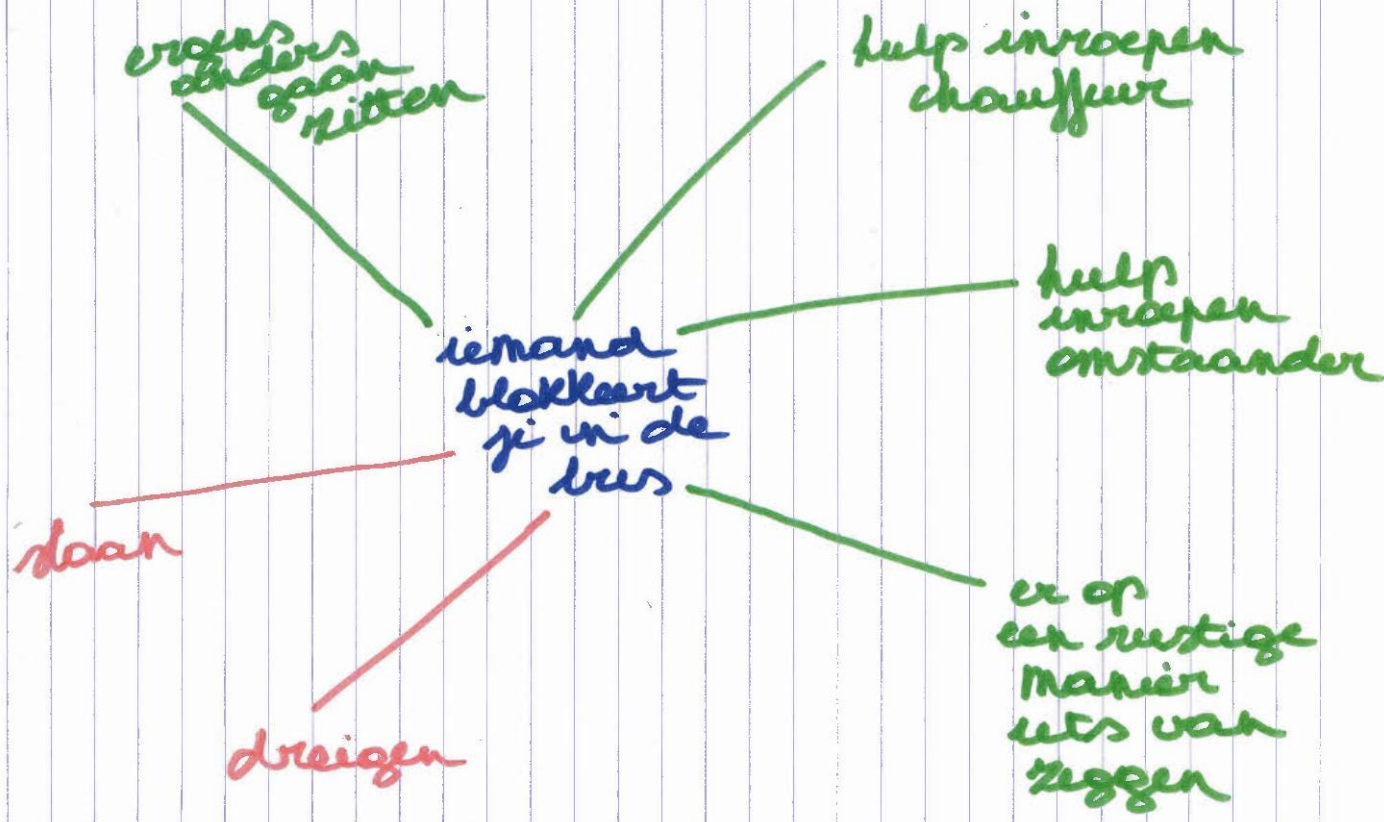
broertje maakt
steeds lawaai
gestoord bij huiswerk /
film kijken / tekenen

VERMIJDEN

naar kamer
gaan

EXPRESSIE
EMOTIES

druiven
voor schut zetten
"rot op"

Autivriendelijk maken van de deeltijdbehandeling

Problemen met generaliseren

aanmeldklachten duiken snel weer op na afronden behandeling

interventies te veel gericht op de jongeren en te weinig op diens omgeving.

- Thuisomgeving & schoolomgeving betrekken
- De behandeling zal minder plaats moeten vinden in de kliniek en meer geïntegreerd moeten worden in het leven van alle dag.

Wat neem ik hieruit mee?

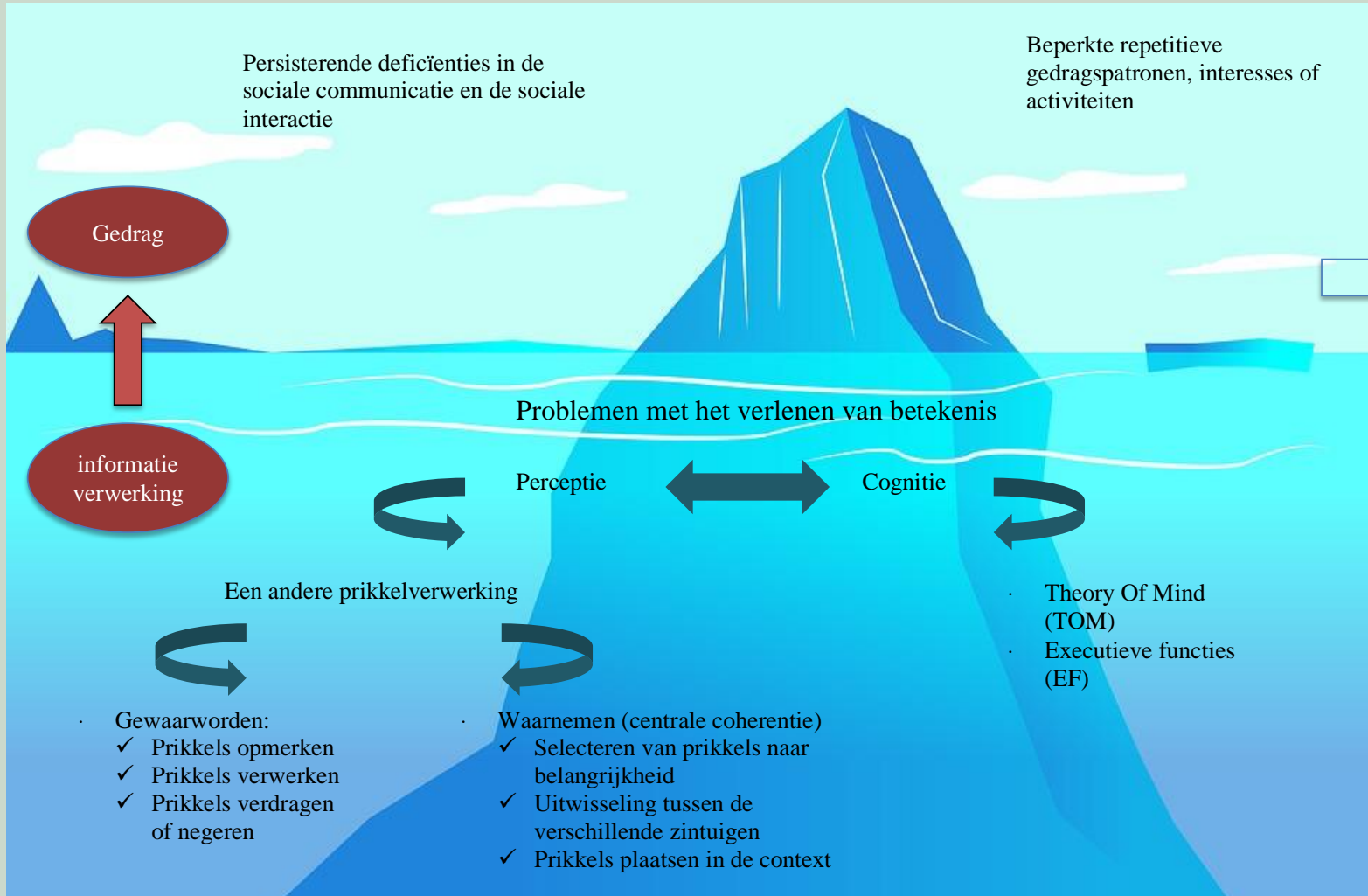
1. Welke vragen roept dit verhaal op?
2. Zijn er elementen die je aan het denken zetten?
Welke?
3. Wat neem je mee voor het organiseren van een groepsbegeleiding voor studenten met autisme

Groepsbegeleiding voor jongeren met ASS

Ervaringen vanuit het
begeleidingsaanbod van Het Raster

HET RASTER VZW
BEGELEIDING RONDOM AUTISME

Afbeelding van [Mote Oo Education](#) via [Pixabay](#)

Nood aan voorspelbaarheid

Duidelijke afspraken:

- Data
- Begin & eindtijd
- Locatie (route er naar toe)
- Planning gespreksonderwerpen
- Agenda per sessie
- Afspraken rond pauzes

Problemen met TOM

Moeilijkheden met sociale inzicht en sociale vaardigheden

Vb: Geen voorstellinggrondje maar een script

Vb: Hoe gedraag ik mij als ik binnenkom en we starten nog niet? → Voorzie activiteiten die voor zich spreken

Problemen met TOM

Problemen met open vragen. Wat wil de gesprekspartner nu precies weten?

Vb: “wat verwacht je van de groeps-begeleiding?”

→ Gerichte vragen met antwoord-mogelijkheden

→ Aangeven waarom je iets vraagt

Problemen met TOOM

Niet direct zicht op eigen beleving.

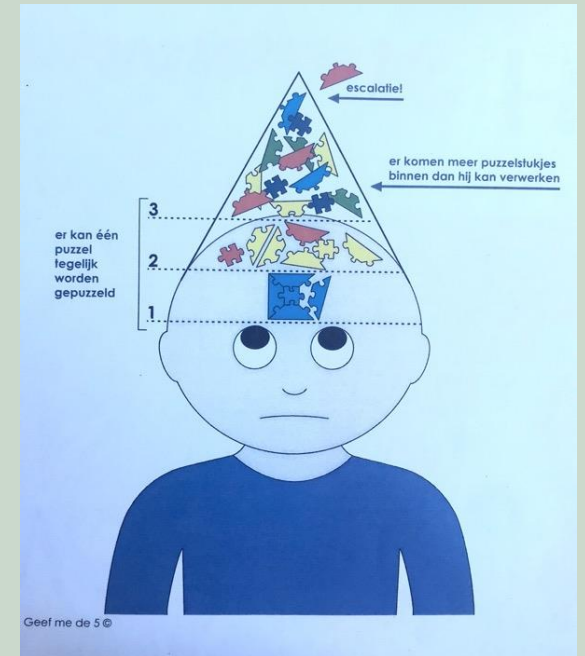
Vertrek van concrete situaties (externe oorzaken) ↔ gevoelens (introspectie)

Problemen met centrale coherentie

Tragere verwerkingsnelheid

Geef voorbereidingstijd

Problemen met centrale coherentie

De rode draad van gesprekken niet volgen door fragmentarische denken

- Samenvatten
- Visualiseren
- Terugblikken en vooruitblikken
- Verbanden leggen

Lang uitweiden en gedetailleerde antwoorden geven

- Gesprekswijzer gebruiken

Problemen met EF

Kunnen niet zelf een oplossing bedenken

Geef concrete adviezen (actieplan) en volg de uitvoering op

Problemen met prikkelverwerking

Overbelasting vanwege prikkelgevoeligheid/het volgen van een groepsgesprek/sociaal zijn

- Voorzie een time out ruimte
- Moet je sociaal zijn tijdens de pauze?

Comunicatieve problemen

Kunnen ze aangeven dat ze ergens niet op willen antwoorden?

-> visueel hulpmiddel vb: rode kaart

Vraag nadrukkelijk feedback

Pas op met vooronderstellingen

Voorbeeld: een diagnose is niet altijd een opluchting

Voorbeeld: vraag niet of de student veel of weining contact heeft (suggestieve vraag) maar vraag aan welke contacten hij/zij behoefte heeft

Normaliseer (zorg voor verbinding)

De overstap van het middelbaar onderwijs naar de Unif/Hogeschool is ook voor jongeren zonder autisme een grote stap.

Op kot gaan betekent voor vele jongeren een uitdaging

-> zich verbonden weten met peers

Vragen?Bedenkingen?

